

432.

Na osnovu člana 88 tačke 2 Ustava Republike Crne Gore donosim

UKAZ

O PROGLAŠENJU ZAKONA O TEKUĆIM I KAPITALNIM POSLOVIMA SA INOSTRANSTVOM

("Sl. list RCG", br. 45/05 od 28.07.2005)

Proglašavam Zakon o tekućim i kapitalnim poslovima sa inostranstvom, koji je donijela Skupština Republike Crne Gore na četvrtoj sjednici prvog redovnog zasijedanja u 2005. godini, dana 21. jula 2005. godine.

Broj: 01- 763/2

Podgorica, 25. jula 2005. godine

Predsjednik Republike Crne Gore

Filip Vujanović, s.r.

ZAKON

O TEKUĆIM I KAPITALNIM POSLOVIMA SA INOSTRANSTVOM

I OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se obavljanje poslova platnog prometa između rezidenata i nerezidenata u euru i valuti koja nije euro, načini prenosa imovine u Republiku Crnu Goru (u daljem tekstu: Republika) i iz Republike i pravo rezidenata na posjedovanje sredstava plaćanja u valuti koja nije euro.

Opšti princip slobode poslovanja u deviznom režimu Republike

Član 2

Obavljanje tekućih i kapitalnih poslova i prenosi imovine iz Republike u inostranstvo i iz inostranstva u Republiku slobodno je ukoliko zakonom nije drukčije utvrđeno.

Rezidenti i nerezidenti mogu slobodno da posjeduju i raspoložu sredstvima plaćanja u valuti koja nije euro, u skladu sa zakonom i da vrše poslovne i platne transakcije u valuti koja nije euro.

Mjerama državnih organa ne smiju se vršiti diskriminatorna ograničavanja slobodnog kretanja kapitala i prometa iz st. 1 i 2 ovog člana.

Definicije

Član 3

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1) rezidenti su:

- privredna društva i druga pravna lica (u daljem tekstu: pravna lica) koja su registrovana u Republici, osim njihovih predstavništava van Republike;

- djelovi stranih društava upisani u registar nadležnog organa u Republici;
 - preduzetnici - fizička lica sa sjedištem, odnosno prebivalištem u Republici koja obavljaju privrednu djelatnost za svoj račun radi sticanja profita i koja su registrovana kod nadležnog organa u Republici;
 - fizička lica - državljani Republike koji borave u Republici najmanje 183 dana u toku kalendarske godine;
 - fizička lica - strani državljani koji na osnovu dozvole za boravak, odnosno radne vize, borave u Republici 183 dana ili duže u toku kalendarske godine;
 - diplomatska, konzularna i druga predstavništva Republike u inostranstvu, zaposleni u tim predstavništvima i članovi njihovih porodica, koji nijesu strani državljani;
- 2) nerezidenti su lica koja nijesu obuhvaćena pojmom rezidenata;
 - 3) banka je pravno lice osnovano u Republici koje posluje kao banka u skladu sa zakonom kojim se uređuje osnivanje i poslovanje banaka;
 - 4) sredstva plaćanja su efektivni novac i instrumenti plaćanja;
 - 5) strana sredstva plaćanja su novac i instrumenti plaćanja koji nijesu euro, novčana potraživanja iz inostranstva i novčana potraživanja prema inostranstvu;
 - 6) instrumenti plaćanja su platni nalozi koje izvršavaju pružaoci usluga platnog prometa, akreditivi, doznake, mjenice, solo mjenice, platne kartice, putnički i bankarski čekovi i drugi slični prenosivi instrumenti;
 - 7) prenosivi instrument je prenosivi, autorizovani dokument koji sadrži безусловno obećanje ili nalog da će sredstva biti uplaćena donosiocu ili prema nalogu donosioca, na zahtjev ili u navedeno vrijeme;
 - 8) hartije od vrijednosti su isprave kojima se njen izdavalac obavezuje da ispuni obavezu upisanu na toj ispravi kao njenom zakonitom imaocu;
 - 9) domaće hartije od vrijednosti su hartije od vrijednosti koje emituje rezident u skladu sa zakonom kojim se regulišu hartije od vrijednosti;
 - 10) strane hartije od vrijednosti su hartije od vrijednosti koje emituje nerezident;
 - 11) kratkoročne hartije od vrijednosti su hartije od vrijednosti čiji je rok dospjeća kraći od godinu dana od dana emitovanja.
 - 12) dugoročne hartije od vrijednosti su hartije od vrijednosti čiji je rok dospjeća duži od godinu dana od dana emitovanja.
 - 13) poslovi platnog prometa sa inostranstvom su poslovi koje vrše banke i drugi pružaoci usluga platnog prometa radi prenosa sredstava između Republike i inostranstva;
 - 14) mjenjački poslovi su poslovi kupovine i prodaje, od strane rezidenata, sredstava plaćanja u različitim valutama.
 - 15) kapitalni poslovi su prenosi kapitala između rezidenata i nerezidenata i jednostrani prenosi imovine radi prenosa kapitala koji nijesu tekući prenosi. Kapitalnim poslovima smatraju se:
 - direktna ulaganja koja obuhvataju sva ulaganja rezidenata u inostranstvu i nerezidenata u zemlji, koja ulagač obavlja sa namjerom uspostavljanja trajnih ekonomskih odnosa i ostvarivanja znatnog uticaja na upravljanje pravnim licem;
 - ulaganja u nekretnine, koja obuhvataju ulaganja nerezidenata u nepokretnu imovinu u državi i ulaganja

rezidenata u nepokretnu imovinu u inostranstvu;

- poslovi sa hartijama od vrijednosti na berzi, koji obuhvataju transakcije sa hartijama od vrijednosti na berzi, kao i njihovo uvrštavanje. Transakcije sa hartijama od vrijednosti na berzi obuhvataju pribavljanje domaćih, odnosno stranih hartija od vrijednosti na berzi od strane nerezidenata i rezidenata. Uvrštavanje hartija od vrijednosti na berzu obuhvata uvrštavanje domaćih hartija od vrijednosti na inostranoj berzi, kao i trgovanje inostranim hartijama od vrijednosti na domaćoj berzi;
- poslovi sa instrumentima tržišta novca. Transakcije sa hartijama od vrijednosti na tržištu novca obuhvataju pribavljanje hartija od vrijednosti i instrumenata sa domaćeg tržišta novca od strane nerezidenata, kao i pribavljanje hartija od vrijednosti i instrumenata inostranog tržišta novca od strane rezidenata. Uvrštavanje hartija od vrijednosti i ostalih instrumenata na tržištu novca obuhvata uvrštavanje domaćih hartija od vrijednosti na inostrano tržište novca, kao i uvrštavanje inostranih hartija od vrijednosti i instrumenata na domaćem tržištu novca;
- poslovi sa jedinicama kolektivnih investicionih šema;
- poslovi na tekućim i depozitnim računima kod finansijskih institucija koji obuhvataju poslove između rezidenata i domaćih finansijskih institucija, kao i poslove između nerezidenata i inostranih finansijskih institucija;
- kreditni poslovi ili krediti za pružanje usluga u kojima učestvuje rezident obuhvataju kratkoročne (do godinu dana), srednjoročne (do pet godina) i dugoročne (pet ili više godina), kao i kredite koje nerezidenti daju rezidentima i kredite koje rezidenti daju nerezidentima;
- finansijski zajmovi i krediti koji obuhvataju kratkoročne, srednjoročne i dugoročne zajmove i kredite, zajmove i kredite koje nerezidenti daju rezidentima, kao i zajmove i kredite koje rezidenti daju nerezidentima;
- hartije od vrijednosti, ostale garancije i prava na zalog koji obuhvataju hartije od vrijednosti, ostale garancije i prava na zaloge koje nerezidenti daju rezidentima i hartije od vrijednosti, ostale garancije i prava na zaloge koje rezidenti daju nerezidentima;
- transferi realizacije ugovora o osiguranju obuhvataju premije i sva plaćanja po osnovu životnog i kreditnog osiguranja;
- lični prenosi sredstava plaćanja iz Republike i u Republiku koji obuhvataju poklone, pomoć, nasljedstvo, rentu, podmirenje duga useljenika u matičnoj zemlji i prenos sredstava iseljenika u inostranstvo;
- fizičko unošenje i iznošenje finansijske imovine koja obuhvata hartije od vrijednosti i ostala sredstva plaćanja iz Republike i u Republiku;
- ostali prenosi kapitala koji obuhvataju obeštećenja, naknade za slučajeve smrti, refundacije, autorska prava (patenti,dizajni,zaštitni znakovi i pronalasci), prenosi novca za izvršene usluge.

16) tekući poslovi su poslovi zaključeni između rezidenata i nerezidenata čija namjena nije prenos kapitala.

17) odnosi razmjene su recipročni uslovi kretanja kapitala između Republike i drugih zemalja.

II POSLOVI PLATNOG PROMETA SA INOSTRANSTVOM

Poslovi platnog prometa sa inostranstvom

Član 4

Poslovi platnog prometa sa inostranstvom obavljaju se preko Centralne banke Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka), banaka i drugih pružaoca usluga platnog prometa koji imaju odobrenje Centralne banke za obavljanje platnog prometa sa inostranstvom.

Rokovi za izvršenje naloga u platnom prometu sa inostranstvom

Član 5

Banka je dužna da uredan nalog za plaćanje prema inostranstvu, ako nalagodavac ima sredstava na računu, izvrši odmah, a najkasnije do kraja narednog radnog dana od dana prijema naloga.

Banka je dužna da sredstva primljena iz inostranstva prenese na račun korisnika sredstava, kada je račun korisnika sredstava naznačen na nalogu za isplatu i kada za prenos sredstava nije potrebna dodatna instrukcija, najkasnije narednog radnog dana od dana prijema obavještenja o prijemu sredstava iz inostranstva.

Kada je za prenos sredstava potrebna dodatna instrukcija, banka je dužna da o prijemu sredstava iz inostranstva obavijesti primaoca sredstava istog radnog dana kada primi obavještenje o prijemu sredstava iz inostranstva i primljena sredstava prenese na račun u skladu sa dobijenom instrukcijom, najkasnije do kraja narednog radnog dana od dana prijema date instrukcije.

Obaveza izvještavanja za banke, druge pružaoce usluga platnog prometa i rezidente koji vrše poslove platnog prometa sa inostranstvom

Član 6

Centralna banka je dužna da projekciju platnog bilansa Republike za narednu godinu izradi i dostavi Vladi Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) u skladu sa dinamikom izrade ekonomske politike, a u roku koji odredi Vlada.

Projekcija platnog bilansa Republike je godišnji akt kojim se obuhvataju tekući i kapitalni poslovi sa inostranstvom između rezidenata i nerezidenata, a naročito vrijednost i naplata izvoza roba i usluga i drugog nerobnog priliva, vrijednost i plaćanje uvoza roba i usluga i drugog nerobnog priliva, finansijske transakcije sa inostranstvom.

Klijent banke, odnosno drugog pružaoца usluga platnog prometa sa inostranstvom je dužan da obavijesti banku, odnosno drugog pružaoца usluga platnog prometa sa inostranstvom o svrsi plaćanja, za svako plaćanje u platnom prometu sa inostranstvom koje je veće od iznosa koji utvrdi Centralna banka.

Banka ili drugi pružalac usluga platnog prometa sa inostranstvom su dužni da obavijeste Centralnu banku o statističkim podacima o namjeni iz stava 3 ovog člana na način utvrđen propisom Centralne banke.

Rezident je dužan da na zahtjev Centralne banke dostavi dodatne podatke od značaja za platni bilans Republike.

Rezident je odgovoran za tačnost podataka iz stava 5 ovog člana.

Nadzorni organ

Član 7

Centralna banka vrši kontrolu platnog prometa sa inostranstvom i primjene međunarodnih standarda.

III MJENJAČKI POSLOVI

Mjenjački poslovi

Član 8

Mjenjačke poslove mogu obavljati pravna lica i preduzetnici koji imaju ugovor sa bankom i koji su registrovani za obavljanje mjenjačkih poslova.

Centralna banka propisuje bliže uslove i način obavljanja mjenjačkih poslova.

Objavlivanje kursne liste

Član 9

Centralna banka preuzima od Evropske centralne banke i svakog radnog dana objavljuje odnos eura prema drugim konvertibilnim valutama (kursna lista).

IV FIZIČKO UNOŠENJE I IZNOŠENJE FINANSIJSKIH SREDSTAVA

Izvještavanje o fizičkom unošenju i iznošenju finansijskih sredstava

Član 10

Radi praćenja projekcije platnog bilansa Republike i kontrole protiv pranja novca i finansiranja terorizma, rezident i nerezident je dužan da prijavi fizičko unošenje i iznošenje sredstava plaćanja na mjestu ulaska u Republiku, odnosno izlaska iz Republike.

Prijava iz stava 1 ovog člana podnosi se organu uprave nadležnom za poslove carina na mjestu prelaska granice.

Kontrolu fizičkog unošenja i iznošenja sredstava plaćanja vrši organ uprave iz stava 2 ovog člana.

Centralna banka propisuje visinu gotovog novca koji rezidenti odnosno nerezidenti mogu unositi u Republiku, odnosno iznositi iz Republike bez prijavljivanja organu iz stava 2 ovoga člana.

Evidenciju o izvršenim kontrolama vodi organ uprave nadležan za poslove carine.

Bližu sadržinu evidencije iz stava 5 ovog člana utvrđuje Ministarstvo finansija.

V ZAŠTITNE MJERE

Kratkoročne zaštitne mjere

Član 11

Ako kretanje kapitala ozbiljno ugrožava ili prijeti da ugrozi monetarnu politiku ili finansijsko stanje Republike, Centralna banka može propisati zaštitne mjere.

Zaštitne mjere iz stava 1 ovog člana su:

- 1) ograničenje plaćanja po osnovu tekućih i kapitalnih poslova;
- 2) ograničenje prijema hartija od vrijednosti na tržište u Republici;
- 3) zabrana uzimanja i davanja kredita, jemstava ili garancija;
- 4) ograničenje iznošenja u inostranstvo i unošenje iz inostranstva efektivnog novca, platnih kartica, putničkih i bankarskih čekova i hartija od vrijednosti;
- 5) propisivanje uslova pod kojima rezident i nerezident mogu držati sredstva za obavljanje platnog prometa sa inostranstvom kod banke u zemlji i u inostranstvu;
- 6) ograničenje kupovine i prodaje određenog efektivnog stranog novca.

Zaštitne mjere iz stava 2 ovog člana Centralna banka može uvesti samo uz saglasnost Vlade.

Zaštitne mjere iz stava 2 ovog člana primenjuju se dok traju poremećaji zbog kojih su uvedene, a najduže šest mjeseci od dana njihovog uvođenja.

Reciprocitet u odnosima razmjene između Republike i drugih zemalja

Član 12

Zaštitne mjere iz člana 11 stav 2 ovog zakona Centralna banka može uvesti i u slučaju nepostojanja reciprociteta u tekućim i kapitalnim transakcijama, a koje mogu dovesti do poremećaja monetarnog ili finansijskog stanja u Republici.

Prije uvođenja zaštitnih mjera iz stava 1 ovog člana, Centralna banka je dužna da ostvari saradnju sa monetarnim organima (centralnom bankom) zemlje sa kojom nije uspostavljen reciprocitet u tekućim i kapitalnim transakcijama radi postizanja sporazuma o reciprocitetu.

Privremene mjere iz stava 1 ovog člana Centralna banka može uvesti do uspostavljanja reciprociteta u tekućim i kapitalnim transakcijama, uz saglasnost Vlade.

VI KAZNE NE ODREDBE

Član 13

Novčanom kaznom od pedesetostrukog do tristostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici kazniće se za prekršaj pravno lice ako ne obavijesti Centralnu banku o statističkim podacima iz člana 6 stav 4 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici.

Član 14

Novčanom kaznom od pedesetostrukog do stostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici kazniće se za prekršaj pravno lice i preduzetnik ako Centralnoj banci ne dostavi dodatne podatke ili dostavi netačne podatke iz člana 6 st. 5 i 6 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici.

Novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici kazniće se fizičko lice za prekršaj iz stava 1 ovog člana.

Član 15

Novčanom kaznom od pedesetostrukog do tristostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici kazniće se za prekršaj pravno lice i preduzetnik ako ne prijavi fizičko unošenje i iznošenje sredstava plaćanja iz člana 10 stav 1 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici.

Novčanom kaznom od desetostrukog do dvadesetostrukog iznosa najniže cijene rada u Republici kazniće se fizičko lice za prekršaj iz stava 1 ovog člana.

VII PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih propisa

Član 16

Bliži propisi za sprovođenje ovog zakona donijeće se najkasnije u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu ovog zakona

Član 17

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".